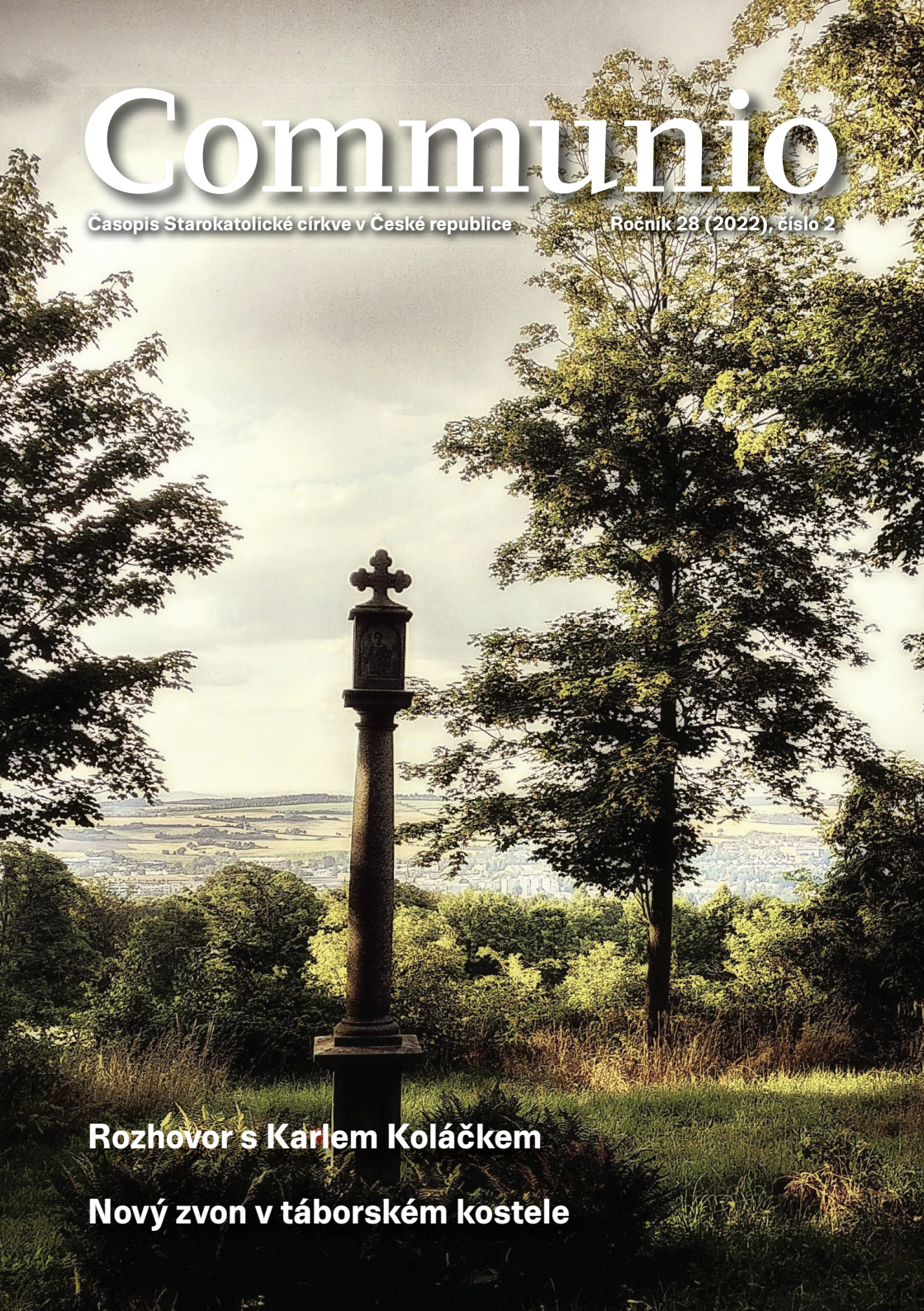

Communio

The background of the cover is a photograph of a stone cross standing on a grassy hill. The cross is tall and slender, with a cross-shaped top and a small plaque in the middle. In the background, a town is visible through a valley, surrounded by green trees and fields. The sky is overcast.

Časopis Starokatolické církve v České republice

Ročník 28 (2022), číslo 2

Rozhovor s Karlem Kolářkem

Nový zvon v táborském kostele

Z obsahu

- 2 Rozhovor s Karlem Kolářkem
 - 7 Zvon Mistr Jan Hus v Táboře
 - 10 Biblické a teologické aspekty uprchlictví
 - 13 Jedna rotunda – mnoho jmen
 - 17 Povídání o herezích II.
 - 20 Exlibris s duchovní tematikou III.
 - 25 Z bludiště do labyrintu!
 - 28 Ze starokatolické farnosti v Soběslavi
-

Communio

Časopis Starokatolické církve v České republice
Ročník 28 (2022), číslo 2

Vydává Starokatolická církev v ČR,
Na Bateriích 27, Praha 6, 162 00

ISSN 1805-1243

Registrační číslo MK ČR E 20002

Redakční uzávěrka 15. 5. 2022

e-mail: stkat@starokatolici.cz, www.starokatolici.cz

Názory autorů nevyjadřují stanovisko redakce,
za obsah příspěvků zodpovídají autoři.

Náklady na výrobu čísla činí 30 Kč.

Děkujeme za příspěvek na papír a tisk.

Neoznačené fotografie archiv redakce.

Foto na titulní straně Václav Šístek.

Úvodník

Milí Kristovi přátelé,

24. února se náš svět změnil. Rozpoutání válečného střetu, který je největším ozbrojeným konfliktem v Evropě od II. světové války, je něčím, co nás chtě nechtě nutí minimálně k zamyšlení. Ať už máme jakékoliv názorové preference, nelze přehlédnout, že jde o útok na náš svět, jak se jej podařilo ustavit po porážce nacistického Německa a po pádu železné opony. Svět, ve kterém platí bezpečnostní garance. Ve kterém se používají primárně zbraně diplomatické a ve kterém se v zájmu kolektivní bezpečnosti ctí mezinárodní právo jako prostor vymezující kolbiště států. Právě tento svět je ruským režimem torpédován, nikoliv však poprvé. Čečensko a Gruzie byly možná z našeho pohledu příliš daleko a na anexi Krymu v roce 2014 jsme ani nestihli promptně zareagovat. Od té doby se však konflikt posunul a rakety dopadají i do oblasti Lvova a někdejší Podkarpatské Rusi, tedy jen několik stovek kilometrů od našich vlastních hranic. Pomáháme milionům lidí, kteří se ocitli v nebezpečí. S tím souvisí zásadní otázka. Co jsme vlastně ochotni udělat pro obranu našeho světa, který i při všech nedostacích pro nás má nesporný přínos?

Téma se nás však dotýká i jako křesťanů. Násilí, které se v ukrajinském konfliktu odehrává, je jen těžko akceptovatelné. Souběžně s ním se navíc odehrává fraška liturgických obřadů pod vedením

moskevského patriarchy schvalujícího ruskou invazi. Pokud jsme si mysleli, že tak radikálně daleko se církevní nádoba mohla od obsahu Evangelia vzdalit jen v dávných dějinách, sledujeme znovu tento model v přímém přenosu. K tomu je přidána špetka ruského světa a tradiční ruské imperiální ambice chabě maskované hesly o *denacifikaci a hrozbách*. Jaký smysl má křesťanství těch, kdo jsou schopni v jeho jménu schvalovat zjevnou agresi, při které jsou vražděni civilisté? Jak se slučuje s křesťanstvím utrpení, kterému jsou vystaveny děti?

Být křesťanem není stav. Je to neustálý proces probíhající celý náš život. Přináší chvíle radosti, ale také závažných výzev a otázek. Možná právě tato krize mezi tyto výzvy patří též. Už jenom proto, abychom si dokázali pravdivě zodpovědět otázku, jaké to naše křesťanství vlastně je, jakými křesťany jsme my sami a chceme-li taková před Kristem opravdu být.

S přáním všeho dobrého

Lukáš M. Vytlačil
šéfredaktor

„Je dobré si připomínat, proč to všechno děláme“

Rozhovor s Karlem Kolářkem, farářem v Jablonci nad Nisou.

Není snad žádný starokatolík, který by nevěděl o našem secesním skvostu v Jablonci nad Nisou. Snad téměř každý má s tímto kostelem také spojenou usměvavou a přátelskou tvář Karla Kolářka. Dlouholetý duchovní, milovník veteránů a snad všeho, co má motor, ale také velmi schopný manažer..., to a mnohem více je Karel Kolářek. Pro ty, kdo doposud neměli možnost se s ním setkat, přinášíme alespoň touto formou možnost pomyslného seznámení.

Začneme tradičně: Již dlouho působíš v této severní části naší země jako kněz. Jak ten tvůj příběh začal?

Za křest, návštěvy bohoslužeb, úklid kostela a cesty na Hostýn vděčím už od mala své přerovské babičce Ludmile, ale povolání k duchovní službě se objevilo až v polovině devadesátých let v Jablonci nad Nisou, když jsem začal pomáhat svému předchůdci faráři Kurtu Malinovi v úžasném secesním kostele. Vzal jsem tu výzvu vážně a přes studia na HTF UK a službu v církvi jsem se dostal až ke kněžskému svěcení a duchovní správě ve dvou našich historických farnostech.

Určitě jsi za ta léta služby zažil mnoho zajímavého. Mohl by ses s námi podělit o několik silných momentů Tvé kněžské služby?

Aniž bych to chtěl relativizovat nebo se tě dotknout, tak tohle je, myslím, hodně subjektivní. Já sám si dávám podobné otázky s úsměvem a nadsázkou do ka-

tegorie: „zajímavé historky z natáčení“. Čím zajímavější a poutavější, tím lepší. A stejně se vždycky najde někdo, kdo zažil něco zajímavějšího nebo silnějšího...

Takže se na to dívám trochu jinak. „Natáčí se“ pořád, každý den znova, ať je to zrovna podle nás zajímavé nebo nudné, hluboké nebo plytké. Možná se neshodneme ani v tom, jaká ta „reality show“ vlastně je. Já žasnu nad tím, že to stále trvá a má to další pokračování. I v příběhu života jednotlivého člověka, farnosti a naší církve a celé Církve. To vše, sotva se zpřítomní, stane se historií, která se sice dá tady vykládat různě, ale v Boží paměti zůstává průzračnou pravdou. Jak je to možné a jaký to má vůbec smysl?

A jaký to má tedy smysl?

Tak to bych také rád věděl. Ale nevím, jenom věřím, že má. Proto nemůžu jen tak něco vyndat a „nechat otisknout“ s poznámkou *silné a zajímavé*. Co si potom

Starokatolický kostel v Jablonci nad Nisou

počít s tou řadou slabých a nezajímavých momentů, únavných situací a krizí? Opakujících se obav o přežití? Mé osoby, mé farnosti, mé církve, Církve, ale i „mého světa“, pozadí, na kterém „to všechno běží“. Snažím se tedy svou duchovní službu prožívat jako silný a zajímavý příběh pokaždé, pokud je to jen trochu možné. V každé modlitbě, bohoslužbě, rozhovorech s lidmi, ale i ve vleklé vlně neutuchajících projektových starostí, šedivé rutině běžné údržby církevních budov a pozemků a také čas od času v těžkých pochybnostech. Kde leží jádro mé farářské služby? Sloužím víc lidem, nebo budovám? Božímu království, nebo úřední instituci? Jsem víc knězem, nebo projektovým manažerem a kostelníkem,

který se vyplatí, protože v neděli odslouží i bohoslužbu?

Co je tedy doopravdy za tím, že ten příběh křesťanského společenství stále dál pokračuje? Setrvačnost „dobrého a bohulibého“ zvyku, nebo neodolatelná vůně Božího povolání pro každý nový den? Kdo si pravdivě odpoví, jistě prožije zajímavou a silnou chvíli na své duchovní cestě.

Rozumím, ale určitě lze říci, že velkým počinem, a jistě to tak nevnímám jen já, je rekonstrukce jabloneckého kostela a fary. Můžeš nám prozradit, co všechno za tím bylo?

Nejprve bych otázku posunul do „existenciálnější“ roviny tak, jak proběhla

Jablonecká fara po rekonstrukci

diskuse v mnoha církevních společenstvích a svého času i v tom našem. Je historická církevní budova pro život a službu křesťanského společenství ještě i dnes nezbytnou nutností, nebo přežitou zátěží? Není jednoduché dát jednoznačnou odpověď a na obou stranách existují pádné argumenty. Já jsem nicméně velmi rád, že v naší církvi jsme se nezačali kostelů a far překotně zbavovat, ale vyčlenili jsme jim samostatné místo se specifickou péčí, která má jistě svou míru náročnosti a také něco stojí. Ve struktuře našich společenství dokážeme zatím vnímat farnosti s původními církevními objekty jako své historické dědictví, které významně vypovídá o vzniku starokatolického hnutí v naší zemi, o dobových okolnostech, myšlení a způsobech jeho vyjadřování. Jestli to je udržitelné i do budoucna, je otázkou, která se znovu a znovu v čase vynořuje. Je pravdou, že starokatolické areály s kostelem a farou byly od doby svého vzniku až do konce 2. světové války zázemím pro farnosti

se dvěma či třemi tisíci věřících, kteří se hrdě podíleli na jejich výstavbě a životaschopné existenci svou aktivní účastí, nebo alespoň standardně svou finanční podporou. Také celou církev na našem území až do „odsunu“ tvořilo přes 25 000 členů, kteří podporovali své farnosti a ty zase biskupství a fungovalo to celkem samostatně s problémy jen během obou světových válek. Jenže jak to dělat v dnešní změněné realitě, ke které jsme se nedávno dopočítali, kdy jednu farnost tvoří několik desítek a celou církev v ČR několik stovek členů? Nezbyvá než hledat i jiné zdroje a možnosti financování. Například si uvědomit, že naše kostely a fary patří mezi kulturní památky a lze je s trochou úsilí udržovat i s pomocí využití existujících podpůrných grantových programů navržených speciálně pro památkové objekty s danou spoluúčastí vlastníka.

Myslím, že to jabloneckém kostele platí více, než o kterémkoliv jiném.

V této souvislosti si dovoluji ještě osobnější pohled na to, co pro mě znamená fakt, že sloužím ve farnosti s kostelem, který je secesní sakrální „specialitou“ a rovněž i důležitou součástí mé služby a identity. Mohu se o něj „opřít“ myšlenkově – moderna, liberální katolicismus, nezávislá místní církevní struktura s národními specifiky, snaha nově vyjádřit tradiční podstatu a oprostit se od zkostnatělého konservatismu, žitá ekumena... Ale i ryze materiálně – je krásný a jednoduše inspirativní, má výbornou akustiku. Liturgie, koncert nebo výstava v něm zanechávají hluboký dojem. Kostel zají-

*Kostel zajímá
a přitahuje lidi
a ti se do něho
chtějí podívat.*

má a přitahuje lidi a ti se do něho chtějí podívat. To samozřejmě „něco“ stojí na všech rovinách, a je to i velká starost. Exteriér kostela byl zrenovován mezi lety 1999 a 2003, interiér v letech 2010 až 2019. Za zmínku stojí také sousedící farní budova, kterou církev získala zpět do vlastnictví v roce 2012 a která je součástí na kostel architektonicky navazujících čtyř secesních Scheiblerových vil. Letos v dubnu, byla na faře dokončena celková rekonstrukce objektu v rámci evropského dotačního projektu IPRÚ, během níž zde vznikly tři sociální byty se zvýhodněným nájmem, které jsou určeny pro lidi v tíživé životní situaci – např. matky samoživitelky nebo lidi, kteří dostali výpověď z nájmu a hrozí jim, že skončí bez domova apod. Těším se, že to už brzy začne fungovat.

Pojďme na další tradiční otázku: Co Ti teď dělá radost?

Vysypu pár věcí pro představu. Příprava čtyř sourozenců ke křtu. Několik očekávaných dětských narození ve farnosti

a oslava 90. narozenin Danuše Potocké. Výlety do přírody. Růst dcery. Odklad výměny starých kotlů o dva roky. Jawa 250. Stavba domu. VAZ 2105. Zbrždění kůrovcové kalamity. Mír v ČR... Tak asi pojďme k dalšímu tématu.

Myslím, že mohu bez nadsázky říci, že jsi velmi činný. Jaké vize máš do budoucna?

Já pracuji ve svém vnímání reality spíše s možnými životními scénáři, než vizemi. Vize, jako zásadní plán týkající se stvoření nechávám Bohu a snažím se, aby probíhající scénář byl s tou Boží vizí v souladu. Nebo alespoň, aby s ní nebyl v zásadním rozporu. Postupuji v myslí od pozitivních scénářů přes krizové až k těm negativním. Nespěchám s definitivními závěry, neboť si nejsem v mnoha věcech stále jistý, protože nejsou bohužel jednoznačné. Takto například postupuji od udržitelné a stabilizované úlohy historické církevní infrastruktury, případně nacházení nových způsobů využití, přes havarijní plány až k myšlence zbavování se té, kterou pochopíme jako již „nevyužitou/telnou“ a tedy „nepotřebnou“ a tudíž „zbytnou“. Vycházím ovšem z toho, že opravený areál se může církvi hodit vždy více než neopravený a určitě také tomu, kdo v něm bude sloužit dál. A podobně se „scenáři“ pracuji i v jiných oblastech. Že jsem jen vyjmenoval škálu možností, a neřekl k jaké možnosti se kloním, dobře vím... Věřím, že to nakonec budeme vědět v mnoha oblastech života společenství všichni jasněji.

Mohu tedy říci, že vnímáš ten neustálý pohyb života a snažíš se na něj reagovat?

Čím dál častěji se mluvím o tom, že podoba církve se změní. Tak je pro mě vlastně otázkou, jestli ještě v mé generaci, nebo té další, nebo až později? Nebo se už změnila a já si jen nevším? To své působení bych v současnosti nazval kriticky a nevznešeně, ale upřímně, jako udržování pozic, což může jít dokonce i proti těmto očekávaným změnám. A mohlo by to být i nežádoucí přetlačování mnou zvoleného scénáře s Boží vizí. To bych samozřejmě nechtěl a doufám, že to včas poznám. Ale jestli přinese pokus o opakování „klasického“ starokatolického modelu farnosti růst a ovoce, nebo opadanou větvičku, to při nejlepším vůli nevím. Každý dělá, co může a o čem je přesvědčen, že je dobré.

Opravený interiér jabloneckého kostela

Já ale vím, že ani toto často nemusí stačit a život jde prostě jinudy.

Přece jen, někdy se člověk snaží podívat se do budoucna s nějakými očekáváními. Jaká jsou ta tvá?

Myslím, že u našeho církevního společenství hodně záleží, jestli se nám podaří zastavit a alespoň mírně prorůstově nastavit dlouhodobý proces eroze členské základny, zvládnout generační výměnu duchovních a najít ekonomickou stabilitu na „nějaké“ udržitelné úrovni. Ano a ještě přidat moudro, jak se to zastavuje, nastavuje a zvládá, a bylo by to super. Také bych si totiž přál, aby ke mně přišel mladý člověk do kostela, jako kdysi já přišel, a mohl bych mu říci: „Tak ty to tady po mě převezmeš“ a ono by se to opravdu stalo. To je ale již zřejmě příklad zbožného přání, nikoli pozitivního scénáře či vize. Ovšem otázka: Koho pošlu a kdo nám půjde? Zůstává otevřená dokořán, tak jako Boží vize budoucnosti Církve.

Je mi jasné, že tohle všechno je potácení mezi lidskými rozumovými scénáři, osaháváním nejisté budoucnosti, ale pak jsou tu ještě ty Boží vize a východiska. Je dobré si je připomínat, vědět proč to všechno děláme, a neztratit spolehnutí, smysl a souvislost.

Děkuji za rozhovor a přeji ti, aby Bůh žehnal všemu, co děláš a také oběma tvým farnostem.

*Připravil Kamil Kozelský
Foto: archiv Karla Kolářky*

Zvon Mistr Jan Hus pro tábořský kostel sv. Filipa a Jakuba

V neděli 1. května 2022 starokatolická farnost v Táboře slavila poutní slavnost k patronům kostela. Tím nejslavnostnějším důvodem však výjimečně nebyla oslava patrocinia, ani návštěva biskupa. Po dlouhých 105 totiž tento chrám znovu získal zvon pojmenovaný pro reformátorovi a mučedníkovi, Mistru Janu Husovi. Radostná událost přilákala značnou pozornost a vedle místního farního společenství se jí zúčastnila řada místních osobností a hostů, ale také řada starokatolíků z různých koutů České republiky. Milé a přátelské setkání u vzácné příležitosti bylo korunováno zavěšením zvonu, který se bezprostředně poté ze svého nového příbytku rozezněl. Výčet těch, díky jejichž pomoci a příspěví mohl nový zvon vzniknout, byl skutečně obsažný. Ať tedy jeho hlas i nadále spojuje, tak jako dokázal spojovat už v době příprav.

Lukáš M. Vytlačil

Kázání biskupa Pavla při svěcení zvonu v Táboře

Milí přátelé, vážení hosté, sestry a bratři,

je první máj, lásky čas, řekli bychom s Karlem Hynkem Máchou a my se scházíme na filipojakubské pouti v kostele zasvěceném právě svatým apoštolům Filipu a Jakubovi.

Věž kostela nově osazená zvonem

Vedle rok co rok se opakující slavnosti patronů tohoto chrámu máme dnes ještě další důvod k oslavě – požehnání nového zvonu. A to se opravdu neděje každý rok. Taková událost přichází často jednou za sto, dvě stě či tři sta let a když štěstí přeje a války nerekvirují zvony na děla, tak u nás můžeme vidět i zvony staré 700 let, tedy zvony, které pamatují i Mistra Jana Husa. Mimořádné je i to, že náš zvon nese jméno mučedníka, katolického kněze Mistra Jana, což sice není úplně unikát, neboť z utrakvistické

církve známe zvony dedikované tomuto světcí, ale od té doby opravdu uběhlo už mnoho let.

A ze všech tábořských kostelů je to právě ten, ve kterém se scházíme, který Mistra Jana pamatuje, neboť první zmínka o tomto kostele pochází z roku 1388. Nevím nic o tom, že by zde Mistr Jan kázal, ale jeho hlas tady ode dneška bude znít z věže, z té nejvyšší kazatelny, a nebude snadné jej přeslechnout. Po 105 letech se do zvonice, která osiřela z důvodu válečného rekvírování zvonů, vrací to, co do ní patří – zvon.

No a samozřejmě nelze nevzpomenout, že dnešní den je rovněž připomínkou čtvrt století starokatolické církve zde v Táboře. 25 let zde působí farář Alois Sassmann, mocně podporován, a teď zvolit správné pořadí, takže manželkou Alenou jáhnem Jakubem Smrčkou a živou farností, která se zde neděli co neděli schází k Boží oslavě.

Máme na co navazovat, máme si co připomínat, máme toho mnoho, zač můžeme být vděční a máme dnes co slavit!

V prvním čtení ze 4. knihy Mojžíšovy jsme slyšeli o dvou stříbrných trubkách, které svolávaly Izraelity ke stanu setkávání – hebrejsky miškan, což znamená bydliště, obydlí (rozumějme Boha). Izraelité byli tehdy na pouti do země zaslíbené a neměli chrám, nýbrž stan setkávání, se kterým putovali a ve kterém byla uložena archa úmluvy. Přirozeně také neměli zvon, jen zvonečky – přeci jen je toto zařízení při putování pouští dost nepraktické, a lehké stříbrné trubky tak jistě dobře plnily roli hlasitého akustického prostředku, který svolává lidi.

Tak jako tak trubky ve Starém zákoně a u nás dnes zvon volají lidi a volají k Bohu. Zvon má také jistě antropomorfni – lidské – rysy: rodí se z lásky a umění lidí, jako každý z nás. Má tělo, má srdce, které bije v těle a dává mu život. Má ústa a hlas a ten hlas má také charakteristický, originální, jako každý z nás. Zvonu, stejně jako člověku, však může puknout nebo se utrhnout srdce a ani zvon sám není věčný.

Jakkoli jsou zvony výjimečné umělecké předměty, jakkoli jsou spojeny s bohoslužbou a volají k ní, jakkoli nám oznamují radostné události, ale také jako hrana smrt, přesto jsou daleko méně než láska, jak nás učí svatý Pavel v dnešním druhém čtení z Prvního listu do Korintu – „*kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale lásku bych neměl, jsem jenom dunící kov a zvučící zvon*“.

*Zvony slouží Bohu,
zavěšeny mezi
nebem a zemí,
aby upozornily
všechny, kteří je
zaslechnou, že se
děje velká chvíle
modlitby jeho lidu.*

A tak i když leitmotiv dnešní slavnosti je požehnání nového zvonu, neustrňme jen na věcech služebných, jakkoli krásných, a skrze tyto krásné věci nahlížejme za ně, hledejme pravý smysl skutečnosti. Zvony nezvoní samy pro sebe a nestrhávají pozornost k sobě, ale skryty očím všech, neviditelné a nepoznané, skryté a nedotýkatelné volají nás k Bohu, k tomu, který dal život jednomu každému z nás.

Zvony slouží Bohu, zavěšeny mezi nebem a zemí, aby upozornily všechny, kteří je zaslechnou, že se děje velká chvíle modlitby jeho lidu. A zároveň slouží zvony i lidem, aby je upozornily, že tam kdesi, mezi nebem a zemí, nejsou jen ony, nýbrž Bůh, ten, který je dárce života a který je prvním, kdo volá. Ne nadarmo se církev jmenuje církev, totiž *kyriaké ekleklésia*, Pánem svolané shromáždění.

Snad si z dnešní slavnosti můžeme vzít, že je možné ty člověku podobné zvony také jako člověk napodobit. Být odolní a pevní, mít srdce na správném místě, ve správnou dobu ať zní náš hlas, tehdy, když má, ne zbytečně, ne falešně, ne zle.

A při tom všem mějme lásku k druhým lidem. Bez ní bychom skutečně byli jen jako dunící kov. Služme jako zvony, Bohu i lidem, a ve správný čas, ne nahodile, protože to působí zmatek. Ani zvony nezvoní nevhod.

Vím, že takovým společenstvím jste, když pomáháte s láskou a v pravý čas: postiženým tornádem na Moravě, válečným uprchlíkům z Ukrajiny, kterým otevíráte nejen srdce, ale i své domovy a peněženky, a když jste si posbírali pe-

níze i na zvon, máte srdce na správném místě. Ať to trvá a ať máte z nového zvonu radost a stále mnoho lásky k druhým lidem!

+ Pavel B. Stránský

*A zároveň slouží
zvony i lidem, aby
je upozornily, že
tam kdesi, mezi
nebem a zemí,
nejsou jen ony,
nýbrž Bůh, ten,
který je dárce
života a který je
prvním, kdo volá.
Ne nadarmo se
církev jme-
nuje církev, totiž
kyriaké ekleklésia,
Pánem svolané
shromáždění.*

Biblické a teologické aspekty uprchlictví

Dnes, možná víc než kdy jindy, se setkáváme zblízka s lidskou bídou. Přicházejí k nám opuštěné ženy hledající střechu nad hlavou pro sebe a své děti. Musí se učit žít bez svých mužů, kteří bojují nebo zahynuli v nesmyslné válce. Přijíždějí k nám s nadějí, že u nás najdou bezpečí. Naše skutky milosrdenství, v jakékoli formě, jim mohou jejich břemena pomoci snášet. Milosrdenství – misericordia – se skládá ze dvou slov: bída (miseria) a srdce (cor). Milosrdenství je tedy láska, která vnímá nouzi druhého člověka, vkládá do jeho bídy své srdce, vstupuje do ní a snaží se ho té bídy zbavit. Není to ani cit či pocit, ale konkrétní jednání, které druhého v rámci možností zbavuje jeho těžkostí a snaží se učinit ho šťastným. Písmo nám ukazuje jasný postoj k příchozím, tedy lidem bez domova a zázemí.

1. Řešení situace uprchlictví v Bibli Starého Zákona

Jestliže budeme vnímat události zapsané v knihách Bible Starého Zákona nikoli jako popis dějin starého Předního Orientu nebo výsledku archeologického bádání, ale jako důležitý zápis o jednání Boha s lidmi, pak se můžeme přidržet také záznamů, uvedených zvláště v židovské Tóře (pěti knihách Mojžíšových). Izraelská pospolitost řešila rovněž – podobně jako další pospolitosti během dějin Božího lidu – otázku příchozích a hostů, kteří žili vně tohoto společenství. Izrael poznal, jak trpký je úděl příchozích, který bloudí cizími kraji bez ochrany a bez zákonných možností, vystaven libovůli místních usdlíků. Pokud Izrael vnímal Boží sdělení, pak mu to Bůh svým zákonem ustavičně připomínal. V první řadě bylo obsahem tohoto Božího sdělení, že Izrael nikdy nesmí zapomenout na příko-

ří, jež zažil zvláště v Egyptě. A podobně si měl počínat vůči těm, kteří hledali pomoc u něho. Z výpovědí Starého zákona si nelze nevšimnout, že i v zaslíbené zemi žili „příchozí a hosté“, hebrejsky *gér*. Tito lidé přišli odjinud, nepocházeli ze žádného izraelského pokolení, ale žili v Izraeli a postupem doby se také zapojovali i do jeho náboženského života. Jako cizinci sice neměli plné občanské právo, ale protože se hlásili k Hospodinu, Bohu Izraele, stáli podle Zákona pod Boží ochranou. Je to vyjádřeno v knize Exodus: „Hostu nebudeš škodit, ani ho utlačovat, neboť i vy jste byli hosty v egyptské zemi.“ (Ex 22,20) Nebo ještě jinde: „Nebudeš utlačovat hosta, víte přece, jak bývá hostu v duši, neboť jste byli hosty v egyptské zemi.“ (Ex 23,9) A jasně se v Zákonu Izraeli připomíná: „...vy jste u mne jen hosté a přistěhovalci.“ (Leviticus 25, 23) To jsou pro mne podstatné výpovědi o vědomí vlastní nicotnosti Izraelitů. A z ta-

kového vědomí se musely nutně zrodit ušlechtilé zásady lidské rovnoprávnosti. Poměrně jednoznačně je tato skutečnost zaznamenána ve třetí knize Mojžíšově: „Ten, kdo s vámi bude přebývat jako host, bude vám jako domorodec mezi vámi. Budeš ho milovat jako sebe samého, protože i vy jste byli hosty v zemi egyptské“ (Lv 19,34) Z přirozeného pohledu jsou příkazy k lásce bližnímu, pokud jde o soukmenovce a souvěrce, celkem pochopitelné v každém společenství, zvláště když jde o společenství víry. Ale zde vidíme zásadní průlom ze strany božích požadavků směrem k myšlení a jednání člověka. Láska k bližnímu se i ve Starém Zákoně rozšiřuje také na hosta, člověka cizího původu. A všechno to je ještě navíc zdůrazněno a podtrženo významným

*Jde o pomoc
těm, s nimiž
se zde Kristus
ztotožňuje.
Pomoc komukoliv
z hladovějících,
žíznících, lidem
bez domova,
nahým,
nemocným...*

dovětkem: „Já jsem Hospodin, váš Bůh.“ Touto jednoduchou, ale klíčovou větou, je zdůrazněna Boží přítomnost. A jestliže je Bůh přítomen, pak dohlédne, zda se jeho příkaz plní.

Ustanovení Starého Zákona jdou ještě dál. Ve významných dnech, které slavila židovská pospolitost, platil zákaz vykonávání jakékoli práce nejen pro domorodce, ale i pro ty, kdo mezi nimi přebývali jako hosté (Lv 19,29). Jako chudý a potřebný měl bezdomovec právo paběrkovat na polích a vinicích spolu s vdovami a sirotky i jíst z desátků přinášených každého třetího roku (Deuter. 14,29 24,19–21). Z toho je vidět, že příchozí bez domova stojí pod Boží ochranou a v nouzi požívá stejné výsady jako chudý Izraelec. Podroboval se Božímu Zákonu, ale nemusel být obřezán. To byla skutečně velká výsada. Bez obřízky, bez domovského práva a bez ochrany byl takový člověk přijat pod záštitu Boží pospolitosti. Přesto, že byl takový člověk ve výjimečném sociálním postavení, nesmělo být toto jeho postavení zneužito k útlaču. Příslušník židovského národa měl svým pohostinstvím a svou neúplatnou spravedlností dosvědčovat, že stále pamatuje na Boží vyvedení z egyptského otroctví.

2. Řešení situace uprchlictví v Bibli Nového Zákona

Jestliže budeme mít před sebou Evangelium sv. Matouše, můžeme tam najít v 25. kapitole, ve verši 31–46 pokračování Ježíšových paruziálních podobností, která ústí v podobenství o soudu nad lidmi.

Obraz tohoto podobenství zvěstuje, že na konci všech lidských cest stojí Ježíš Kristus jako Pán a Soudce.

Obraz podobenství ústí k času, kdy přijde Kristus ve své slávě ve všemí anděly a usedne na trůn k soudu. Už i Starý Zákon zná představu Božího soudu, který uzavírá dějiny. Především v pohledu velkých proroků je do soudu nad lidmi zahrnut i Izrael. To znamená, že stejná spravedlnost platí pro všechny lidi.

Před Syna člověka, před Ježíše Krista, jsou shromážděni lidé všech národů světa. A dokonce je tomu tak, že v pohledu tohoto paruziálního podobenství může být zachráněno či odsouzeno celé společenství, jak je to zřejmé z Ježíšových slov, která jsou obsažena nejen u Matouše, ale i u Lukáše a která mají podle řady biblistů svůj původ v pramenu Logia (autentická Ježíšova slova): „Běda tobě, Korozaím, běda tobě, Betsaido! Kdyby se byly v Týru a Sidonu daly takové mocné skutky jako u vás, dávno by byli oblékli žíněný šat, sypali se popelem a činili pokání.“ (Mt 11,21 LK 10,13) Lidé shromáždění k soudu budou odděleni jedni od druhých. To je záležitost Božího jednání. Budou oddělení tak, jako pastýř odděluje ovce od koz. Ten, kdo rozdělí národy na dvě skupiny, podobně jako pastýř odděluje ovce a kozy, je Syn člověka, Kristus, spolu se svými věrnými. Rozdělení národů na dvě strany, do dvou skupin je aktem Božího soudu. Pak následuje vyhlášení údělu. Těm po pravici je dáno místo v Království, které je pro ně připraveno od založení světa. Důvod, proč jedněm je dáno místo po pravici je v tom, že když Král (Ježíš) hladověl, dali mu jíst, když

žíznil, dali mu pít, když byl na cestách, tak se ho ujali a poskytli mu přístřeší, když neměl šaty, tak ho oblékli, když byl nemocen, tak ho navštívili. Soud podle zde vyjmenovaných skutků není konán bez vztahu těchto skutků ke Kristu. Jde o pomoc těm, s nimiž se zde Kristus ztotožňuje. Pomoc komukoliv z hladovějících, žíznicích, lidem bez domova, nahým, nemocným – tyto skutečnosti jen navozují naléhavost posledního času, protože Kristův příchod je relativně vždy blízko, za dveřmi. Proto ten, kdo těmto výše jmenovaným poskytne pomoc, poskytne ji vlastně Ježíši Kristu. Každý, zvláště však ten, kdo potřebuje pomoc, je s Kristem spjat. Poselství tohoto místa pisma zní: Mějte péči o hladové, lidi na útěku, bez domova. Na vašem poměru k těmto lidem se rozhoduje o vaší ceně před Soudcem, Bohem. A spravedliví jsou před Bohem ti, kdo těmto trpícím pomohou. S potřebnými mají Ježíšovi lidé jednat tak, jako kdyby před nimi stál on sám.

Poselství této perikopy ústí vlastně do nejdůležitějšího momentu, ve kterém se jedná o ty, kdo v duchu Kristově zápasí o pravou tvář světa, kdo nepřinášají falešný, tedy povrchní pokoj, kdo nechtějí nechat vše při starém, ale kdo usilují o nápravu, bez hledání výhod pro sebe, kdo na sebe berou těžkosti a nesnáze druhých a sami se z tohoto důvodu ocitají v těžkých situacích.

Christologie a z ní vyplývající etika zde úzce souvisí. Proto ti, kteří se vydávají do služby lidem přichozím, bez domova, vydávají se do služby ve věci Ježíšově.

Noemi Kosourová

Jedna rotunda – mnoho jmen

V Praze nedaleko Národního divadla najdeme starobyrou románskou rotundu, která slouží jedné z pražských starokatolických farností. O její historii a legendách s ní spojených se můžeme v různých pramenech dočíst množství spolehlivého i méně spolehlivého, pojďme se dnes ale zastavit u jedné zajímavé a vlastně docela základní otázky – jak že se to tento chrám Páně vlastně správně jmenuje? Může se to zdát jako zvláštní otázka, ale když se podíváme do historických pramenů i do současné praxe, najdeme celou plejádu možností. Má se říkat rotunda, kostel nebo kaple? Je to

svatého Kříže, Nalezení svatého Kříže nebo snad svatého Kříže menšího? I mezi pražskými starokatolíky se na toto téma vedla nejedna vzrušená diskuze. Možná tedy není od věci zkusit se na celou věc podívat trochu historicky.

Dobrý výchozí bod je uvědomění, že v katolickém prostředí kostel nemá v první řadě název nebo jméno, ale zasvěcení. A zasvěcení se – zejména u kostelů takto starobyklých – obvykle odvozovalo od zasvěcení oltáře, a to zase od relikvie, která byla v oltáři uložena. Proto máme například v Čechách a na Moravě takové množství velmi starých kostelů zasvěce-

ných svatému Klimentovi, údajnému čtvrtému papeži římskému. S Čechami neměl nikdy nic společného, ale jeho ostatky podle legendy našli svatí Cyril a Metoděj, tak pak prostě byly „k dispozici“ a vkládaly se do oltářů. Ostatek v oltáři byl totiž pokračováním starokřesťanské praxe slavit eucharistii na hrobech mučedníků. Proto také kostely dostávaly zasvěcení po konkrétním svatém (nejprve po mučednících, posléze i po dalších velkých osobnostech víry), protože skrze ostatek v oltáři se eucharistie vlastně tak trochu slavila na jejich hrobě. Naproti tomu zasvěcování kostelů různým historickým či biblickým událostem, nebo fiktivním nebo teologickým konceptům je fenomén až velmi, velmi moderní, jakkoli mezi starokatolíky v 19. a první polovině 20. století velmi oblíbeným – zejména z důvodu poněkud skeptického přístupu ke kultu svatých.

Původní zasvěcení našeho pražského kostela, který dnes hostí nejnovější z pražských starokatolických farností, tedy bylo podle všeho svatému Kříži. To proto, že se zřejmě v oltáři nacházel drobný úlomek ze svatého Kříže, což byla ve středověku velice oblíbená relikvie – i když samozřejmě pokud bychom všechny ty „zaručené pravé“ úlomky Kříže dali dohromady, asi by nám vznikl poměrně bujný lesík. Každopádně v historických pramenech najdeme v nejstarší době střídavě uváděno kostel svatého Kříže nebo kaple svatého Kříže. Tato podvojnost a neujasněnost zase souvisí s církevně právní hierarchií bohoslužebných prostor. Už ve středověku a ještě výrazněji po tridentském koncilu se

vytváří formální právní kategorie toho, co je kostel a co je kaple – nezávisí to v první řadě na velikosti, jak se občas někdo chybně domnívá, ale na řadě jiných otázek: zda je při tom chrámu zřízena farnost, zda je veřejnosti přístupný (i velký bohoslužebný prostor, který není veřejný, bude zván privátní kaplí) a také na tom, jestli je uvnitř pevný nebo portabilní (přenosný) oltář – což zase neznamenalo, že by se oltář musel nezbytně přenášet nebo šoupat na kolečkách, stačilo například, že nebyl celý z konsekrovaného kamene, ale vkládal se do něj posvěcený oltářní kámen. Prostě celá ta věc s kostelem a kaplí byla docela složitá matematika a právníčina. Po většinu doby své existence, mimo snad úplně nejstarší dobu (o současnosti ještě níže) byla naše rotunda každopádně kanonicky kaplí.

Jak je to tedy ale s termínem „rotunda“? To je pojem architektonický, nikoli církevní. Nemá žádnou kanonicko-právní relevanci, popisuje tvar a částečně i sloh kostela. Pokud bychom byli přísní, tak bychom asi museli konstatovat, že slovo „rotunda“ v církevním názvu nemá co pohledávat. Jeho užívání je tak nepřekvapivě opět až moderní a je vedené pochopitelnou snahou podtrhnout architektonickou významnost stavby – konečně rotundy máme v centrální Praze dochované všeho úsudů tři.

Jenomže spleť názvů se nám dále komplikuje – můžeme narazit na to, že náš svatý Kříž je „menší“. To samozřejmě není proto, že by nás někdo chtěl umenšovat, nebo se vyjadřoval k prostorovým dispozicím kostela (který je na staroka-

tolické potřeby tak akorát). Původně je toto označení výsostně praktické. Rozlišovalo totiž rotundu od jiného kostela svatého Kříže, který stál nedaleko u cyriaků. Pokud bychom se chtěli ptát, jaký mělo smysl zasvětit dva kostely blízko sebe stejně, musíme se obloukem vrátit k tomu, že zasvěcení není jméno – zkrátka i ten druhý kostel měl v oltáři ostatek svatého Kříže a tak to byl kostel svatého Kříže. Konečně na Petříně a pod ním jsou také dva kostely svatého Vavřince, což je někdy matoucí až dodnes. Každopádně termín kostel „svatého Kříže Menšího“ byl církevně neoficiální, ale podle všeho široce zaužívaný a výsostně praktický lidový název pro kapli sv. Kříže po většinu doby její aktivní existence až do josefinských reforem.

Když kapli v 19. století zachraňovala a obnovovala Umělecká beseda a malíř Josef Mánes osobně, tak kostelu také jinak neřekli. Mánesův obraz s jeho fikcí o tom, jak by mohl interiér kaple vypadat, se jmenuje „Pobožnost v kapli sv. Kříže“. A jako „kaple sv. Kříže“ je budova zanesena i v původním evidenčním listu kulturní památky. Toto se začalo proměňovat v okamžiku, kdy kapli dostali do správy starokatolíci. Ještě v žádosti o propůjčení kaple, která je v 50. letech adresována Odboru církevnímu ÚNV hl. m. Prahy, se o ní mluví jako o „kapli sv. Kříže.“ Tady ale přijde vhod se podívat na širší starokatolický kontext. Čeští starokatolíci po roce 1945 byli jenom stín a troska někdejší starokatolické církve, která byla z 95 % tvořena Němci, z nichž velká většina musela po II. světové válce odejít z ČSR. Většina německých farností

tak zanikla, jejich kostely zchátraly, nebo byly konfiskovány a užity jinak. Jeden z mála kostelů (a jedna z mála farností), které zůstaly funkční i v 50. letech, byl Jablonec nad Nisou. A ovšem tamní krásný secesní kostel byl zasvěcen... svatému Kříži. Respektive specificky Povýšení svatého Kříže, což je právě jeden z těch abstraktních teologických konceptů, který byl mezi starokatolíky před II. světovou válkou oblíben. Nicméně v korespondenci se o něm dosti běžně mluví prostě jako o „kostelu sv. Kříže.“

Když tedy v roce 1956 (ne 1953, jak se tu a tam mylně uvádí) pražskou rotundu dostali do správy starokatolíci, ocitli se vlastně v podobné situaci, jako tomu bylo kdysi dávno předtím s cyriaky a jejich „větším“ svatým Křížem (který mezitím zanikl). Měli v celé republice čtyři jakž takž funkční farnosti bez jakéhoto právního statutu a dvě z nich měly kostel sv. Kříže. Takže bylo třeba je nějak prakticky rozlišit. A tady do hry zřejmě přichází – a to je teď trochu spekulace, ale podložená náznaky v korespondenci – postava Dr. Miloše Pulce, starokatolického kněze, který měl rotundu většinu času ve správě. Pulec byl – mimo jiných svých rolí, jako mykolog nebo agent StB – také velký fanoušek pražského folklóru, a to čím fantasknějšího, tím lépe. A po vzoru slavných kronikářů typu Hájka z Libočan se vůbec nerozpákoval si historii a legendy přibarvovat k obrazu svému. Můžeme se dobře domnívat, že to byl právě on, kdo někde v pražských vyprávěnkách vyhrabal příběh o ukřižované dívce vhozené do rybníka, o kříži, který se zjevil na hladině, a o tom, že právě

proto zde byl vystaven kostel. Skrze tuto legendu, která je samozřejmě historicky velmi nevěrohodná, se nám objevuje dříve nezmiňovaná spojitost s Nalezením sv. Kříže. A to je velmi vhod, protože nyní si mohou starokatolíci své dva svaté Kříže mezi sebou dobře odlišit. V Praze Nalezení, v Jablonci Povýšení. Definitivně se to takto konsoliduje v roce 1968, kdy se před synodou, která zvolila biskupem Augustina Podoláka církev – alespoň papírově – reorganizuje a formálně se konsoliduje počet farností, aby vůbec bylo možné podle církevních řádů synodu konat.

Trvalo ovšem poměrně dlouho, než se mezi lidem toto označení zažilo a vlastně k nějakému formálnímu stanovení názvu ze strany církve nedošlo vůbec nikdy. V církevních dokumentech, korespondenci a dalších pramenech se používá na střídačku tu rotunda, tu kaple, někdy Nalezení sv. Kříže, někdy jenom sv. Kříže ve všech čtyřech možných kombinacích. Vlastně paradoxně to nejoficiálnější pojmenování vychází z názvu (znovu)založené farnosti při kapli, která se podle rejstříku na Ministerstvu kultury oficiálně jmenuje „Starokatolická farnost v Praze – Svatý Kříž“.

Jak se tedy ten nebohý stánek Páně jmenuje? Jak mu máme říkat, aby to bylo správně? Na to není jednoznačná odpověď. Pokud budeme hovořit historicky, tak je určitě dobré volit termín „kostel“ nebo „kaple sv. Kříže“. Dnes vlastně trochu nedává smysl používat onoho kanonicko-právního termínu „kaple“, protože je to kostel farní a takový je vždy kostelem, i kdyby byl prostorově

seběmenší, samozřejmě s vědomím toho, že starokatolické církevní právo se v takových terminologických finesách zase tak moc nebabrá a civilnímu právu je to jedno, protože to jsou vnitřní záležitosti církve a jejích orgánů (jako ostatně i zřizování nebo rušení farností). Asi nejmenší smysl dává používat dnes název „sv. Kříž Menší“, protože onen „Větší“, vůči kterému bylo třeba rozlišovat, už neexistuje – sice nám v roce 1824 v ulici Na Příkopěch další svatý Kříž vystavěli piaristé, ale s tím asi záměna nehrozí. Název „Nalezení sv. Kříže“ nás může hrát u srdce, protože je zřejmě původně starokatolický, ale musíme mít na paměti, že je u jeho kořene pravděpodobně trochu z prstu vycucaná fantazie a jeho odvěká a starobylá historická tradice nejde o moc hlouběji, než k roku 1968 (ale to už tak bývá s mnoha odvěkými tradicemi). Používat v názvu „rotunda“ místo „kostel nebo kaple“ je z církevního hlediska terminologický kočkopes, ale zase z marketingového hlediska to určitě smysl dává, protože to podtrhuje výjimečnost románské stavby – přece jen, kostel nebo kapli má kde kdo, ale my máme rotundu! Nakonec na to asi nejmazaněji jde aktuální památkový katalog, který uvádí všechny názvy jako variantní.

*Petr Jan Vinš
Foto: archiv autora*

Kterak ti svatí způsobili rozkol, aneb povídání o herezích II.

V minulém článku jsme se lehce dotkli tématu herezí. Ne vždy však byly důvodem rozkolu neortodoxní myšlenky. Někdy to mohlo být přesvědčení o vlastní svatosti, co zažehlo plamen sporu.

Rok 249 byl v Římské říši neklidným rokem. Říše se potýkala s gótskými vpády, zejména na severovýchodě svého území. Jakoby to nestačilo, vypukly vzpoury v legiích a tyto pak provolaly za císaře nejprve Pacatiana a po něm Decia. Následovala občanská válka ve které Decius porazil svého bývalého panovníka Philippa Arabse a ujal se vlády. Aby si upevnil moc, přikázal všem občanům obětovat za blaho císaře a říše. Úřady se tak opět setkaly s křesťanskou neochotou dělat kompromisy. Ačkoli to znamenalo podstoupit riziko uvěznění, konfiskace majetku či smrti, mnozí křesťané neposlechli. Církev v té době již byla dobře řízenou a celkem sebevědomou organizací, které se Decius dost možná i obával. Navíc křesťanské pohrdání státním náboženstvím se císaři mohlo jevit jako ohrožení pořádku a tolerovat neposlušnost by mohl být nebezpečný precedens. Decius tedy přikázal, aby úřady nečekaly na udání, jak tomu bývalo dopsud, ale aby samy aktivně hledaly křesťany. Proti duchovním pak nařizoval co nejpřísnější postup. Jen pro zajímavost si připomeňme, že právě Deciovo pronásledování podlomilo zdraví a nakonec vedlo ke smrti slavného teologa Origena.

Mnoho křesťanů statečně zahynulo. Mnoho jich však odpadlo a někteří se

skrývali, aby se zachránili. Jedním z těch posledně jmenovaných byl kartaginský biskup Cyprián. Tento vynikající řečník se narodil v zámožné a urozené rodině. Po své konverzi v roce 246 však rozdal svůj majetek a zcela se odevzdal církvi. Snad i proto byl jeho vzestup velmi rychlý. Nejpozději začátkem roku 249 se stal biskupem. Na podzim téhož roku vydal císař již zmíněný edikt, kterým nařizoval všeobecné prosebné oběti, tzv. supplicatio. Cyprián se ukryl a svou obec vedl prostřednictvím dopisů a svého diákona. To mu pak vyčítal římský klérus, který během pronásledování přišel o svého biskupa Fabiána. Římská církev napomínala Cypriána, že měl také podstoupit mučednictví. Ten se však hájil, že byl poslušen zjevení, které se mu dostalo. Zdá se, že za Cypriánovým útekem skutečně nestála zbabělost, protože když roku 252 vypukla epidemie moru, Cyprián osobně organizoval pomoc nemocným a umírajícím. Nakonec také zemřel jako mučedník 14. září 258 za Valeriánova pronásledování. Před tím však musel řešit otázku, jak přistoupit k tzv. *lapsi*, tedy odpadlíkům. V Kartágu zakázal bezpodmínečné přijetí zpět do církve, jen na základě lítosti. Na druhé straně, nebyl zastáncem těch nejtvrďších opatření. Nakonec vznikla jakási hierarchie odpadlíků. Ti, kteří získali potvrzení

o obětování na základě úplatku a přitom skutečně neobětovali, měli být přijati neodkladně, zatímco ti, kteří obětovali, byli podrobeni delšímu období pokání.

Významný římský presbyter Novatian smýšlel zpočátku podobně jako Cyprián, jak dokládá jejich korespondence. Když však nebyl zvolen římským biskupem, postavil se do čela rigoristické části církve a odmítal přijetí odpadlíků zpět do církve. Byl za to protistranou kritizován. Bylo mu vyčítáno, že pohrdá upřímným pokáním svých bratří a dopouští se „nové krutosti“, když ničí naději na spásu. Vzniklo schizma, které pokračovalo ještě dlouho po smrti všech aktérů.

Sám Cyprián se také dostal takřkajíc na tenký led. Když se totiž řešila otázka

Mučednická smrt svatého Cypriána, biskupa v Kartágu, na dřevorytu z roku 1482

křtů udělených heretiky a schizmatiky, hájil římský biskup Štěpán názor, že platnost křtu závisí jen na správném provedení a úmyslu udělujícího. Není tedy podstatné, zda je, či není v jednotě s církví. To je ostatně názor, který ve své podstatě platí dodnes. Cyprián zastával názor, že Duch svatý mimo církev nepůsobí a křest tedy není platný. Ty, kdo byli pokřtěni heretiky a schizmatiky, křtil zнова. Právě z tohoto sporu pochází jeho slavná věta, která pak byla častokrát opakována při argumentaci o oprávněnosti postupu Římskokatolické církve: „*Extra Ecclesiam nulla salus*“ čili „Mimo církev není spása“. Co z toho, že tuto větu použil Cyprián k obhajobě nauky, která nakonec církví byla uznána za mylnou? Cypriánův spor se Štěpánem však zůstal nedořešen, protože oba zahynuli mučednickou smrtí v nadcházejícím pronásledování. Cypriánovy názory však sehrály roli v nadcházejícím schismatu, ale od začátku...

V roce 299 se haruspikům (tedy kněžím-věštčům) nepodařilo nic vyčíst z vnitřností obětovaných zvířat, z čehož obvinili křesťany. O tři roky později měla problém s věštby Apollonova věštitelna a za viníky označila „spravedlivé na zemi“. Lidé na císařském dvoře se shodli, že tento termín označuje opět křesťany. Císař Dioklecián a také jeden z jeho spoluvládů Galérius rozpoutali snad nejkrutější ze všech pronásledování. Bylo ničivě systematické. Po požáru císařského paláce byli křesťané mučeni, aby se přiznali ke zhářství. Zlé jazyky tvrdily, že požár způsobili křesťané spolu s císařskými eunuchy.

Jak víme, tato vlna pronásledování byla poslední. Po abdikaci a úmrtí ostatních tetrarchů se jediným císařem stává Konstantin I. Veliký. Pro církev nastává velická změna. Končí pronásledování a spolu s tolerancí a rostoucím uznáním vzrůstá i vliv církevních představitelů. Narůstají však také rozpory. Co s těmi, kdo kolaborovali? Někteří duchovní nejenže zapřeli víru, ale také vydali posvátné knihy ke spálení. Mají být tito „traditores“ znovu vpuštěni do církve? Skupina „svatých“ kolem jistého Donata byla proti. Nesouhlasili ani s platností svátostí udělovaných těmito odpadlíky a znovu křtili ty, kteří křest obdrželi od provinilců. Vyostření nastalo zejména poté, co byl za biskupa Kartága zvolen roku 311 Caecilianus a byl vysvěcen údajným traditorem. Odvolávali se přitom právě na Cypriána z Kartága a trvali na neplatnosti tohoto svěcení. Caecilianus se snažil vysvětlovat, že není možné klást důraz na bezchybnost udělovatele svátostí, protože by pak byli věřící stále na pochybách, zda svátost přijali platně.

Donatisté byli opakovaně odsouzeni jako schismatici. Poprvé římským biskupem Militiadem v roce 313. Ačkoli sám Donatus zemřel v exilu v roce 355, schizma se nedařilo vyřešit. Jejich radikalita rostla. Nakonec se považovali za jedinou pravou církev, protože byli složeni pouze z těch, kdo během pronásledování neselhali.

Spor přetrvával a nakonec byl vyřešen až o sto let později za přispění Augustina z Hippo a císařských donucovacích prostředků. Nutno říci, že sám Augustin se snažil nejprve postupovat smířlivě. Sám

dokonce uváděl, že ke společenství církve nelze nikoho nutit násilím. Snažil se formulovat a precizovat nauku o svátostech. Vysvětloval, že udělovatelem svátostí je sám Kristus, který jedná skrze ruce svých tu více, tu méně hodných služebníků. Známý je jeho výrok: „Když křtí Petr, křtí Kristus; když křtí Pavel, křtí Kristus, ano i když křtí Jidáš, křtí Kristus.“ Nakonec formuloval názor, který také platí dodnes, že nedotknutelná svátost církve spočívá v jejím celku jako těla Kristova, jehož hlavou je sám Kristus, které je však tvořeno směřující hříšníků i svatých – *corpus permixtum*.

Situaci se však nedařilo řešit a naopak napětí vzrůstalo. Na hlavu Augustina se snášely urážky donatistických biskupů a jejich radikální přívrženci přecházeli dokonce k násilí a rebelii. Nakonec císař Honorius nechal uspořádat veřejnou disputaci, která se konala v Kartágu začátkem června roku 411 a kde se donatisté ukázali jako argumentačně slabší. Následovalo vydání císařského ediktu z 30. ledna 412, kterým císař nařídil použít proti donatistům státní donucovací prostředky.

Mohlo by se zdát, že to vše je dávná minulost, ale historie nám ukázala, že různé myšlenky se opakovaně objevují a znovu a znovu se v různých modifikacích snaží získat příznivce. Také myšlenky novitiánů a donatistů se ještě několikrát znovu přihnaly na pódium dějin. Než se to však stalo, musela se církev vypořádat s mnoha jinými a v mnoha ohledech nebezpečnějšími názory, ale o tom, zase někdy příště.

Kamil Kozelský

Foto: Wikimedia Commons

Exlibris s duchovní tematikou

III. Náboženská exlibris (1. část)

Prvními majiteli knih a knihoven byla šlechta a kláštery.¹ Šlechta užívala heraldických knižních značek (exlibris), kláštery a biskupové značek s motivy alespoň částečně duchovními.²

Za nejstarší exlibris s duchovní tematikou u nás se považuje mědirytina z knihovny jihočeského velmože Petra Voka z Rožmberka z roku 1609. Toho roku nechal poslední Rožmberk pořídit od vynikajícího rytce Egidia (Jiljího) Sadelera, původem z Antverp, čtyři různá exlibris lišící se velikostí. Na jednom z nich, považovaném za nejkrásnější české exlibris, je uprostřed Rožmberkova jezdecká postava a po jejích obou stranách stojí dvě dívčí postavy, z nichž jedna drží v ruce desku s latinským nápisem: „Verbum Domini manet in Eternum“, tedy: „Slovo Páně trvá navěky“, druhá postava drží kříž a kalich s hostií.³

Teprve v 18. století byly ke klášterním erbům či znakům opatů a biskupů připojovány i Madony, svatí patronové, andělé a monogramy. Z řeholí u nás působících užívali exlibris nejvíce cisterciáci, premonstráti, benediktini a augustiniáni.

Cisterciáci na nich měli stejnoramenný jetelový kříž. Cisterciáci na Velehradě měli v exlibris znak opata s tímto křížem a Pannu Marii s malým Ježíšem. To samé ve Žďáru nad Sázavou atd.

Premonstráti v Louce u Znojma⁴ měli první knižní značku s duchovní tematikou až v 18. století: dřevoryt se svatým Štěpánem a Václavem⁵. Benediktinskému klášteru sv. Ivana (Jana) pod Skálou u Berouna vytvořil exlibris v 17. století rytec A. Mansfeld. Na něm se nachází obraz svatého Jana Křtitele, patrona kláštera, jak žehná opata.

Exlibris knihovny augustiniánů v Třeboni z 18. století má obraz svatého Augustina, pod nímž je pětিলistá rožmberská růže. Dominikánský klášter u svatého Jiljí v Praze měl mědirytinové exlibris z doby kolem roku 1745: v medailonu stojí patron kostela sv. Jiljí, u jehož nohou leží zraněná laň, probodená šípem.⁶

V 19. století se většinou zapomnělo na grafická exlibris a majitelé knih označovali své knihy razítkem nebo vlastním podpisem. Teprve koncem onoho století

1 Bohumír Lifka.: *Exlibris a supralibros v českých korunních zemích v letech 1000 až 1900*. SSPE Praha

2 Bedřich Konařík-Bečvan: *Naše náboženská exlibris*. vlastním nákladem, 1929

3 Vyobrazení exlibris viz Václav Břežan: *Životy posledních Rožmberků*. Svoboda, Praha 1985

4 Emanuel Hauner: *Vlastnické knižní značky, jež se odnášejí ke klášterům, osobám, osadám, stavbám a jiným předmětům posvátného, bělostného a vyňatého řádu řeholních kanovníků premonstrátských cirkvie kdysi českomoravské a k jejich affiliacím*. SSPE, Praha 1940

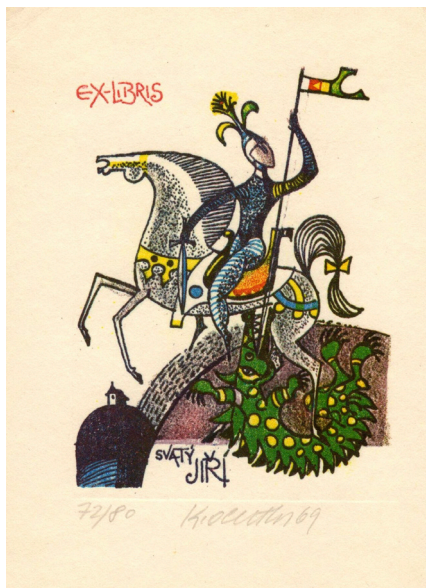
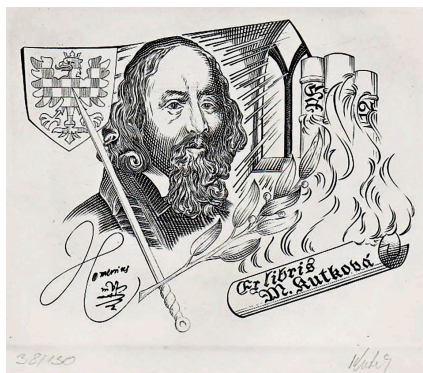
5 *Typografická ex libris z knihovny kláštera strahovského v Praze*, Typografia 1924.

6 Viz pozn. č. 1.

EX LIBRIS
VÁCLAVA GRÉČR

nastal další rozvoj knižní značky, a když tato byla zařazena mezi předměty sběratelské záliby a umělci se vrátili k zapomínaným grafickým technikám (dřevoryt, dřevořez, mědirytina, litografie), nastalo ušlechtilé závodění jak u majitelů knižních značek, tak u grafiků. Na našem území se v první čtvrtině 20. století objevilo neuvěřitelných několik tisíc původních exlibris, která měla světovou úroveň.

A s motivy „světskými“ se brzy objevila i exlibris s tématy náboženskými. A vůbec to nebyla jména nějakých podřadných grafiků, kteří u nás tvořili duchovní knižní značky. Kvantitou sice nemohly s profánními soupeřit, zato kvalitou určitě.

Pokud exlibris s duchovní tematikou roztřídíme dle jejich obsahu, již na první pohled je zřejmé, že nejvíce lákala majitele knižních značek a jejich

navrhovatele **křesťanská architektura**. Vedle anonymních kostelů a kaplí lákaly naše grafiky k uměleckému ztvárnění především pražské chrámy, svatá Barbora v Kutné Hoře nebo olomoucké chrámy, dále kostely klášterní, dřevěné lidové stavby, boží muka, sloupy, lesní kaple apod. Ne vždy byla vůdčí ideou ke vzniku takového knižní značky idea náboženská. Někdy to bylo například národní citění (sv. Vít v Praze, rotunda sv. Jiří na Řípu, Velehrad), jindy zase čistá krása architektury. Avšak není možné oddělit nádobu od obsahu, posvěcení tu chtějí či nechtějí zůstat.

Vyložení náboženské motivy jsou velmi často na exlibris s příběhy ze Starého či Nového zákona. Ačkoliv některá exlibris se starozákonními motivy (např. Adam a Eva, Eva a had, Putífarova žena, Zuzana a starci, Samson a Dalila, Píseň písní Šalamounových, Salome, Máří Magdalena atd.) by měla spíše patřit mezi knižní značky erotické, současní sběratelé je řadí do tématu Starý zákon a židovství.

Nádherná exlibris s postavou Ježíše Krista vytvářeli Josef Váchal, Arnošt Hrabal, Jan Konůpek, Michael Florián a další. Je zajímavé, že i současní tvůrci moderních exlibris (Antonová, Brázda, Dajč, Demel, Musil) často čerpají motivy ze života Krista, nejvíce pak vyvábí grafické cykly (i s legendou „ex libris“) na téma křížových cest.

Ze světců lákal naše umělce obzvláště svatý Lukáš (jako patron malířů), pak svatý Jiří, svatý Jan Nepomucký, svatý František a svatý Václav. Na exlibris vytvořených ve 20. až 40. letech minulého

století se objevuje postava církevního reformátora, mistra Jana Husa.⁷ Poměrně často bývá na knižních značkách vyobrazen i Jan Amos Komenský. K jeho výročí v roce 1991 (výročí slavnosti i UNESCO) byla na téma Učitele národů vyhlášena mezinárodní soutěž, na níž zaslalo exlibris s tímto tématem 81 autorů z celého světa. Následujícího roku byla pak tato exlibris vystavena v japonském Sapporu.

Křesťanská symbolika, zvláště u katolicismu a pravoslaví (zapomínat však nesmíme ani na symboliku židovského náboženství), poskytuje velké bohatství pro umělecké vyjádření. Někteří grafici vytvořili a stále vytvářejí větší množství exlibris s náboženskou tematikou, někteří jen řídce (jsou u nich dominantními tématy Adam a Eva, Babylonská věž a Noe a potopa světa), jiní výtvarníci se tímto tématem nezabývali nikdy.

Alois Sassmann
Foto: archiv autora

⁷ Jiří Hlinovský: *Mistr Jan Hus na exlibris*. Knižní značka 2015, č. 3, s. 93

Z bludiště do labyrintu!

Křesťanská spiritualita starých Keltů, dřívějších obyvatel Irska, Skotska, Walesu a Bretaně, bývá popisována jako mystická, někdy až radikálně asketická, misionářsky orientovaná a respektující biblickou rovnost mezi lidmi na všech úrovních života tehdejší církve. V klášterních komunitách, které se formovaly okolo osobností oplývající dary Ducha, pevnou vírou a moudrostí, se rozvíjel náboženský i každodenní, praktický život ve společenství. Byl otevřen pro každého, muže i ženu, po libovolně dlouhé životní období. V malých kamenných poustev-

nách vejčitého tvaru se pak zdržovali ti, kteří dávali přednost individuálnímu a asketickému prožívání své víry. Legendy hovoří o světcích, kteří ve snaze podílet se na Kristově utrpení trávili dlouhé hodiny v ledovém moři, nebo o misionářích, kteří na důkaz Božího souhlasu se svým záměrem uskutečnili své zámořské poslání v loďce vytesané z kamene. Ať už legendy odrážejí realitu více či méně, tehdejší formy spirituality zřejmě musely věřícím poskytovat velkou míru vnitřní jistoty, ale i svobody.

Pro keltskou oblast bylo typické sepětí společné i osobní modlitby s krajinou

Labyrint ve skotském Edinburghu

Malý labyrint v Rockey Valley v anglickém Cornwallu

a s přírodou. Na středověkém vyobrazení bohoslužby se dění neukrývá pod střechu malého kamenného kostelíka, ale odehrává se spontánně na dramaticky úzkém pruhu pobřeží. Moře je v těchto zemích všudypřítomné a ne zrovna lenivé, takže nás nepřekvapí, že v jedné z raních modliteb zdejšího lidu námořníků a rybářů zaznívala prosba o ochranu: „Kristus (bud') pode mnou...“ na prvním místě, ještě před: „Kristus nade mnou...“ a „Kristus vedle mne...“. Středoevropanu bez zkušeností s rozbouřeným mořem pod jeho lodí bude asi bližší jiný náboženský obřad odehrávající se převážně pod širým nebem. Byla to tzv. okružní pouť, jejíž trasa probíhala po hranicích farnosti (dodnes živé v Bretani) nebo propojovala významné katedrály a kostely na poměrně rozlehlém území. Na

okružní pouť se vydávala společnost i jednotlivci a taková cestě mohla trvat i týdny.

Jedním ze zajímavých, u nás nepříliš známých prvků keltské křesťanské spirituální praxe bylo meditativní procházení labyrintem. Jak si takové duchovní cvičení představit, a co je to vlastně labyrint?

Pro staré Kelty byl labyrint symbolem lidského života s jeho zákruty a náhlými zvraty, byl také symbolem duchovní cesty, cesty k poznání, k moudrosti, k Bohu. Nutno říci, že v tehdejší době nebyl labyrint něčím novým, jeho zobrazení se objevuje už na pravěkých skalních malbách. S příchodem křesťanství ale získal nový významový obsah. V keltské oblasti se labyrinty zachovaly na dlážděných podlahách katedrál. Dnešní labyrinty často najdeme venku v krajině, poskládané

z kamenů nebo vysekané v obilí či vysoké trávě. Používají se i mini-labyrinty, kde se trasa „prochází“ prstem v nasýpaném písku.

Co labyrint není? Labyrint není bludiště, které možná lépe symbolicky vystihuje způsob myšlení i realitu současného světa. Taková bludiště najdeme v některých zámeckých parcích, vysazená z vysokých, neprůhledných živých plotů. V bludišti máme stále na výběr, na každé křižovatce se můžeme (a vlastně i musíme) rozhodnout, kudy dál. Trasa ale často končí ve slepé uličce, a je třeba vrátit se zpět na rozcestí. Nutnost rozhodovat se bez nadhledu vytváří nejistotu, zbytečná zdržení, stres. Je to cesta v systému pokus – omyl. Stěnami bludiště jsme sevřeni a můžeme skutečně zabloudit.

V labyrintu se zabloudit nedá. Vidíme, že jím prochází jen jedna dlouhá klikatá cesta bez odboček a křižovek. Jakkoli je plná zákrutů, tato cesta nás bezpečně dovede do středu labyrintu a potom zpět na jeho okraj. Podřízení se a následování již vytvořené trasy vede ke klidu a uvolnění. A nejsme sevřeni žádnými stěnami. Z labyrintu se dá utéct, stačí překročit linii z kamenů nebo rozhraní černé a bílé na podlaze.

I pro dnešního člověka může být soustředěné procházení labyrintem dobrým duchovním cvičením, které ho dokáže alespoň na čas vyvést z navykého způsobu uvažování a jednání. Je to symbolické, tělesně-duchovní vyjádření toho, jak může působit Boží vedení na náš život. Pokud však máme projít labyrintem správně, na začátku je třeba se vnitřně

ztišit a soustředit se. Potom tělo následuje cestu a mysl se zklidňuje a oprošťuje od starostí a tendence k rozhodování, od snahy řešit vše jen pomocí intelektu.

Labyrintem máme procházet pomalu a sami. Někteří lidé přizpůsobují rychlost kroků rytmu svého dechu. Samotný střed je pak místem meditace a modlitby, je to místo, kde máme být připraveni přijímat s otevřenou myslí i srdcem. Často se stává, že uprostřed labyrintu člověk získá nový pohled na problém, který se dosud marně snažil vyřešit, toto by ale nemělo být předem naším cílem.

Cesta ke středu labyrintu symbolizuje život člověka od začátku do toho okamžiku, cesta ze středu ven jeho následující život. Zpět to mnohým trvá kratší dobu, lidé bývají naplněni touhou co nejdříve se podělit s ostatními o duchovní dar, který během procházení a meditace či modlitby v labyrintu obdrželi.

Pokud vnímáme labyrint jako cestu k poznání, je tu další symbolika: Chvilky nás cesta přivádí až téměř do středu (Už jsem na to přišel! Heuréka!), abychom se od něho zase vzdálili zpátky skoro k okraji. (Je to ale opravdu tak?)

Svatý Pavel říká, že máme vyzkoušet všechno a přidržet se dobrého. Když jsem se setkala s křesťanskou spiritualitou starých Keltů, vyzkoušela jsem jejich formu ranní a večerní modlitby a už jsem ji neopustila. Nejbližší labyrint je... na Vyšehradě...

Dana Wojtová

Foto: Wikimedia Commons

Ve farnosti v Soběslavi máme důvod SLAVIT

Dovolte mi se s vámi podělit o radost. Když jsme v Soběslavi začínali, bylo to v našem pronajatém malém bytě. Pár přátel, kamarádi a kamarádky našich dospívajících dětí kolem stolu v obýváku. Tak byly slaveny, samozřejmě v civilu, první bohoslužby. Všechno to odstartovala půlnoční mše, opravdu o půlnoci ve vypůjčeném krásném odsvěceném kostele uprostřed parku, který je v letních měsících využíván jako galerie pro umělce a jako krásný prostor pro civilní svatby. Myslím, že Hospodin ten prostor při té půlnoční slavnosti znovu požehnal i bez příslušného církevního rituálu. Bylo navrátno a to mně tak nakoplo, že jsem ohlásil další bohoslužbu na Tři Krále. Tam už nás přišla jen hrstka, a to byl zárodek našeho vznikajícího starokatolického společenství.

Po nějaké době jsem se dohodl s obsluhou kavárny-čajovny Rolnička, která spadá pod diakonii evangelického soběslavského sboru, a začali jsme se pra-

videlně scházet v sobotu navečer k bohoslužbám kolem stolu. Po bohoslužbě jsme si v Rolničce notně objednali a bylo nějaké duchovní tématko pro mládež při kávě, čaji, vínu a toastech. Někteří dospělí zůstali, někteří si odešli popovídat stranou. Byla to krásná doba plná naděje, věřil jsem, že nám Pán Bůh žehná a že z toho po nějakém čase vykrystalizuje filiální obec. Po letech někteří odešli, někteří noví přišli, jádro zůstalo.

V listopadu roku 2009 po roce tohoto dění jsme byli Synodní radou potvrzeni jako filiální obec. Když jsem se tímto vyvázal z povinnosti sloužit v neděli strakonické farnosti, soběslavské bohoslužby jsme po čase přesunuli na neděli dopoledne a vybírali do košíčku na ná-

jem. A tak jsme se v Soběslavi etablovali a tato etapa trvala až do covidu, kdy jsme dostali od Rolničky výpověď, jelikož čajovna-kavárna skončila a bylo v plánu místnosti předělat na chráněné dílny.

Někdy v roce 2021 jsem začal usilovat o nějaký objekt, kde bychom mohli být, a město Soběslav nám přislíbilo, že jestli půl roku vydržíme, měli by pro nás objekt k nekomerčnímu využívání. Počkali jsme, vyjednal jsem smlouvu a od ledna 2022 bylo rozhodnuto. A to je právě ta radost, o které jsem se na začátku zmiňoval. Konečně máme objekt, sice pronajatý, ale můžeme si v něm dělat, co uznáme za vhodné. Od února máme bohoslužby ve svém, plánujeme pozvat nějakého přednášejícího hosta, pozvat

ekumenickou veřejnost, modlitební večery Taizé a tak podobně. Musím tu vyjádřit velké poděkování Synodní radě, že nám uvolnila nějaké finanční prostředky na zařízení prostoru a velké poděkování mojí ženě Lucii, která svým uměleckým okem a citem stále zařizuje a dbá na vkus a reprezentativnost naší farní místnosti. Všem svým farníkům také děkuji za jejich nezištnou pomoc, když je cokoliv potřeba.

*Aleš Svoboda
Foto: archiv autora*

Marie Kinkorová slaví devadesátiny

Bylo to jednu sobotu navečer roku 2012, to jsme ještě měli bohoslužby v čajovně Rolnička o sobotách. Přišla taková jedna starší paní, tvářila se téměř, že zabloudila, byla nesmělá a zeptala se: „Jsem tu správně na bohoslužbě, ale takové té jiné?“ Pozdravil jsem jí, přivítal a od té doby už od nás neodešla. Jedna její známá jí pověděla, že by se jí u nás mohlo líbit. O rok později k 1. listopadu roku 2013 vstoupila oficiálně do naší církve i do tehdejší soběslavské filiálky. Toto je má první vzpomínka na naši sestru, dámu, sokolku, paní Marii Kinkorovou (22. června 1932 v Soběslavi), která letos 22. června oslaví devadesátku. Za naši soběslavskou farnost přejeme a v modlitbě vyprošujeme pevné zdraví a spoustu Božího požehnání.*

Aleš Svoboda

Vážení čtenáři Communia,

jsem členkou starokatolické farnosti v Soběslavi a ráda bych toto společenství blíže představila. Nezažila jsem, když byla tato církev nabídnuta lidem v našem městě a okolí pod duchovním správcem Alešem Svobodou. Pamětníci mi potvrdili, že to byl rok 2008, kdy se bratr Aleš s rodinou přestěhoval z Písecka do Soběslavi a kdy začala nejprve občasná a později pravidelná setkávání při eucharistických bohoslužbách v soběslavské čajovně-kavárně Rolnička, kde jsme měli až do covidu stále útočiště díky dobrým vztahům s místním evangelickým sborem. Než byla soběslavská filiálka o rok později oficiálně založena, bratr Aleš každou neděli dojížděl slavit eucharistii do Strakonice místnímu společenství, protože byl stále strakonickým duchovním. To se po roce změnilo a Aleš se mohl již věnovat pouze svým farníkům v Soběslavi. Stále jsme však hledali

své vlastní místo pro naše potřeby, ovšem neúspěšně.

Uvedu některé duchovní programy, jichž jsem se už jako členka obce účastnila a pokud mi to zdraví dovolí, účastním: dvakrát až třikrát ročně cesta do smrkovické kaple u Písku, kde míváme společnou eucharistii s píseckými farníky doprovázenou úžasným pěveckým sborem Margot s kytarou, houslemi a dirigentem. Také jsme je několikrát pozvali do Soběslavi na pouť. Několikrát proběhl týdenní duchovně řemeslný tábor pro děti s rodiči u Svobodů na faře v Dráchově. Navštěvujeme také poutě okolních farností. Byli jsme v Táboře, jezdíme do Pacova a Pelhřimova, dokonce i v Havlíčkově Brodě jsme několikrát byli na pouti. V ekumeně se zapojujeme při novoročních ekumenických bohoslužbách, při Noci kostelů a živém Betlémě. Za roky, které pamatuji, jsme pozvali několik zajímavých osobností, které nám přednášely na zajímavá témata pro soběslavskou

křesťanskou veřejnost. Mohu z některých zmínit Jana Sokola, Ivana Štampacha či Jana Konzala. Několikrát Aleš besedoval se studenty gymnázia na téma víra, svoboda či středověká scholastika. Velikonoce jsou každým rokem zahájeny na Zelený čtvrtek, kdy zveme kromě farníků širší přátele a sympatizanty, velikonoční vigilií zase slavíme ve smrkovické kapliče s píseckými farníky, protože tam je prostor pro velikonoční oheň a je to již tradičně zavedené. Několikrát jsme podnikli pouť na nedaleké poutní místo Svákov, kde je kaplička zasvěcená Panně Marii bolestné.

Potom přišla epidemie covid-19 a na nějaký čas byly aktivity přerušeny. Ale touha po setkávání zvítězila. Přenosy bohoslužeb v rádiu a televizi nám nestačily a loni po uvolnění jsme se začali k bohoslužbám setkávat v teplých měsících v městském kostele sv. Marka, který jinak slouží jako galerie nebo ke svatbám. V prosinci 2021 začal bratr Aleš jednat s městem a od letoška máme pronajatý svůj vlastní bohoslužebný prostor s kuchyňkou a toaletou za symbolické nájemné. Nyní jsme ve fázi zařizování, ale myslím, že jsme si brzy na své zvykli a jsme spokojeni. Nyní můžeme zvát do svého a nemusíme si prostory k přednáškám a kulturním aktivitám půjčovat od druhých. Velký dík také patří místnímu římskokatolickému duchovnímu správci, který nám v době nouze poskytl na své faře prostor k bohoslužbám, když jsme z Rolničky dostali výpověď a než jsme si zařídili svou nynější krásnou místnost.

Chtěla bych na závěr napsat, že jsem velmi vděčná, že jsem poznala starokatolickou církev a v ní jiné zásady, jako je skromnost, rodinný život kněze, i to, že je kněz zaměstnán v civilním prostředí. Byla jsem pokřtěna a vychována jako římská katolička, ale v naší církvi jsem poznala blízkost a společenství, které si navzájem pomáhá na cestě k Pánu Bohu.

A za to moc děkuji.

Marie Kinkorová

Foto: archiv Aleše Svobody

Osmisměrka

Dnešní tajenka ukrývá jméno svatého, o kterém, podobně jako o mnohých raně křesťanských svatých, víme jen velmi málo. Římským biskupem Fabiánem byl vysvěcen na biskupa a odeslán do Galie. Nejspíše měl být biskupem v Toulouse. Tam byl jednoho dne pohany označen za hlavního šířitele křesťanství. Bylo mu vytýkáno, že křesťanství je příčinou toho, proč bohové nepřejí věštbám. Jako hlavní viník byl zatčen a odsouzen k smrti. Způsob popravy byl obzvláště krutý.

Biskup byl přivázán za nohy k býkovi a ten jim smýkal po schodech. Pohled na jeho mrtvé tělo s rozbitou lebkou byl tak děsivý, že se většina lidí rozprchla. Nad jeho hrobem byla postavena bazilika, která je jednou z nejmohutnějších románských bazilik vůbec. Pokud by Vás trápili mravenci, pak se o přímluvu podle staré tradice můžete obracet právě k tomuto mučedníkovi, stejně jako při smrtelné úzkosti.

Připravil Kamil Kozelský

E	H	E	L	É	K	Á	R	N	I	Č	K	A	S	A
C	O	U	C	D	V	E	S	N	I	Č	A	N	K	A
I	N	K	A	I	E	E	C	N	A	R	E	L	O	T
V	I	O	S	K	N	S	M	O	K	I	N	G	Ř	F
N	T	L	A	T	Č	Ž	K	U	V	Z	O	D	E	A
O	B	É	M	H	U	E	R	A	A	M	R	A	C	N
K	A	B	I	N	A	N	S	T	R	U	K	K	H	T
Í	G	A	R	D	L	L	M	Ú	P	Š	I	Č	Ú	S
N	N	V	G	N	E	O	D	Č	E	L	P	I	V	E
V	I	K	I	Č	R	K	S	O	Ř	E	Ř	P	O	T
O	F	A	I	T	G	E	Á	R	P	N	E	E	D	O
A	S	N	S	C	I	K	Á	D	A	I	J	L	N	R
K	K	L	Í	Č	E	N	K	A	A	Ň	E	S	Í	P
A	N	I	V	O	D	E	M	N	M	U	Z	I	K	A
K	O	M	E	T	A	K	Í	L	D	U	D	I	C	E

ALERGIE CIKÁDA DEKÁDA DESKA DOZVUK DUDLÍK GRIMASA HONITBA
KABINA KAKAOVNÍK KLÍČENKA KOMETA KONVICE LÉKÁRNIČKA
MEDOVINA MUŠLE MUZIKA NAFTA OŘECH PÍSEŇ PODLAHA PROTEST
PŘEJEZD PŘEPRAVKA SFINGA SLEČINKA SLEPIČKA SMOKING STROM
STRUK TOLERANCE TRŽNICE UDICE UKOLÉBAVKA ÚŠEČKA ÚVODNÍK
VESNIČANKA

SRDEČNĚ VÁS ZVEME NA TÝDEN DUCHOVNÍ OBNOVY S NÁZVEM

MY JSME CÍRKEV - INSTITUTE NEBO ORGANISMUS?

PROČ I DNES MÁ SMYSL BÝT CÍRKVÍ A CO TO PŘINÁŠÍ

13.-20.8.2022

Pojďte se s námi zamyslet nad tím

- co je církev
- jaký je vztah mezi institucí a společenstvím
- proč to ani s institucí hned nevzdávat

Navíc se můžete těšit na

- večery chval, smíření a uzdravení
- eucharistii na úvod a závěr
- možnost duchovního doprovázení a individuální svátosti smíření
- rozhovory a sdílení v přátelské atmosféře
- společné výlety do okolí, stejně jako čas na osobní relaxaci

Pro děti je připraven program plný zážitků,

her a poznávání, letos pod názvem
"Ztraceni ve vesmíru" - budeme zkoumat
neznámou planetu, na kterou nás přivedla
něčekaná havárie našeho raketoplánu.
Dokážeme se vrátit zpět na zemi? Jistě to není.
Neznáme síly, a bytosti které tuto planetu obývají,
se nám v tom možná budou snažit zabránit.

Doprovází

Zdeněk Jančarík

- kněz salesián,
- studoval v Římě na salesiánské univerzitě,
- 12 let pracoval v nakladatelství Portál
- jako šéfredaktor,
- překládá z němčiny a italštiny,
- vydal řadu knih,,
- momentálně působí v salesiánské komunitě v Brně-Žabovřeskách.

*Jsou rozdílná obdarování, ale tentýž duch;
rozdílné služby, ale tentýž Pán;
a rozdílná působení moci, ale tentýž Bůh,
který působí všechno ve všech.*

1 Kor 12,4-6

Místo konání

RS Lorien Nekof

Cena

Dospělý: 3.900,-Kč

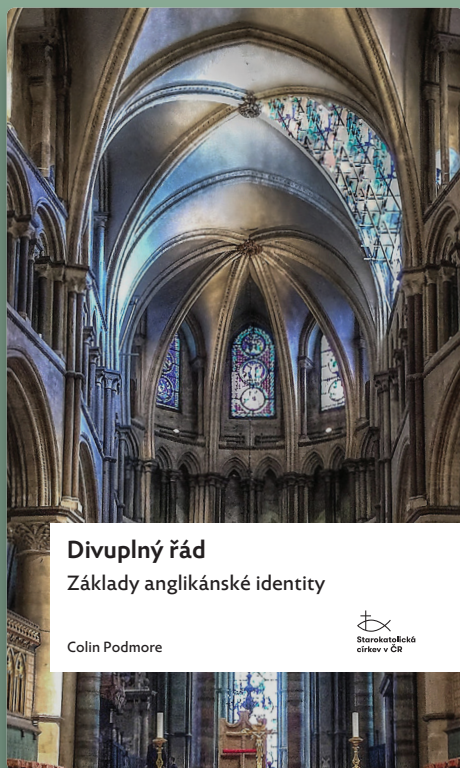
Dítě do 15let: 3.700,-Kč

Informace a přihlášky

Kamil Kozelský

777-794 557

kamil.kozelsky@starokatolici.cz

Vychází český překlad knihy
Divuplný řád.
Základy anglikánské identity

Zájemci se mohou obracet na své faráře.

Najdete nás také na webu a sociálních sítích!

www.starokatolici.cz

www.facebook.com/starokatolici.cr

Přihlašte se také k odběru novinek na www.starokatolici.cz/newsletter

**Starokatolická
církev v ČR**